

A 107. n. kérem
a királytól kérem!

Debreczen 1900.

IV. évf. 22. szám.

Kedd, január 23.

DEBRECZENI UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:	Vidéken:
Félévre 8 frt — kr.	Félévre 5 frt — kr.
Negyedévre 1 frt 50 kr.	Negyedévre 2 frt 50 kr.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG és KIADÓHIVATAL:

Debreczen, Főter Biedermann-palota földszint,
az udvarban hátul.

Vita a királyi döntés felett.

— A képviselőház mai ülése. —

A mai ülés napirendjére tüzték ki a miniszterelnök átiratát a kvótadöntés tárgyában. Előbb azonban elfogadták harmadszori olvasásban az ujoncz-megajánlásról szóló törvényjavaslatot. Csak ezután tért át a ház a miniszterelnök átiratának tárgyalására.

A vitát Polonyi Géza vezette be, a ki rendkívül figyelemmel hallgatott beszédében szokatlan tárgyilagossággal és nyugodt érveléssel, főleg azzal a kérdéssel foglalkozott, hogy megvoltak-e azok az antecendenciák, amelyek megadják a jogot, hogy a kvóta, a törvény és alkotmány értelmében felségsdöntéssel állapíttassék meg. Beszéde folyamán érdekes incidens történt. A döntés törvénytelenységét bizonyítva azt kérdezte:

Van-e olyan jogtudós Európában?

Székely Kálmán miniszterelnök hirtelen közbeszólt:

— Transzvámban!

— Azok derék emberek, — vágtott vissza Polonyi Géza. — Azok

megtanítják a miniszterelnök urat arra, hogy nincs szükség közös hadseregére. Ott két kis független állam hadserege küzd egy nagy hatalom ellen és győzni fog. A miniszterelnök ur vegyen példát a burokról — a közöshadsereg kérdésében.

Polonyi érvelése főleg abban csuesosodott ki, hogy az 1867-iki III. törvény cikk értelmében a királynak az előterjesztett adatok alapján kell döntenie. De ki terjessze elő ezeket az adatokat. Sem a kormánynak, sem a kvótabizottságnak nincs joga arra, hogy a nemzet nevében adatokat terjesszen elő. Erre csak a nemzet suverin képviselőinek, — a parlamentnek van joga.

Majd arra a kérdésre tért át Polonyi, hogy igaz-e, hogy Bánffy magasabb kvótát ígért. Erre vonatkozólag felolvassa Forsche osztrák képviselőnek egy nyilatkozatát, melyet a parlament nyílt ülésében tett. Forsche védelmébe vette a kvótabizottságot engedékenységeért, és elmondta, hogy Clari akkori osztrák miniszterelnök bizalmas nyilatkozatban bejelentette a bizottságnak, hogy ha a király dönt a kvótában, úgy a

35 százalékos kvóta mellett fog dönteni.

Hogy lehetséges az, — mondja aztán a szónok — hogy az osztrák császár, aki egyuttal magyar király is, előre kötelezettséget vállal a 35 százalékos kvóta mellett, mielőtt az eléje terjesztett adatokat meghallgatta volna, akkor a mi alkotmányunk nem alkotmány, hanem egy darab rongy.

A függetlenségi párt zajos helyeslésben tört ki a szavaknál. Beszéde végén határozati javaslatot nyújtott be, amely szerint a Ház, tekintettel arra, hogy a királyi döntésnek nem voltak meg a törvényes előfeltételei, a Ház a miniszterelnök átiratát tudomásul nem veszi, feliratot intéz a királyhoz, amelynek megszerkesztésére 25 tagu bizottságot küld ki.

ORSZÁGGYŰLÉS.

— Távirati tudósítás. —

Az ülésről szóló tudósításunk a következő:

Perczel Dezső elnököl.

A Ház harmadszori olvasásban elfogadja az ujoncz-javaslatot. Következik a napirend. A miniszterelnök jelentése a kvótadöntésről.

Egy csókról.

A legszebb fekete szeműek vannak, igen kedves fítozások, piros, csókra termett ajkai, — tizenöt éves és egy háziurnak a leánya. Két, szőke barátnéja van, akikkel naponta együtt jár a zenedébe és a mint az a három édes leány az utcán elhalad, a járókelők akaratlanul is utánuk fordulnak.

E napokban a fekete szemű a sirástól kidagadt arccal, zavartan, reszkette jött haza. A papa előtt, aki a leányát igen szerette, feltűnt az a különös dolog és okát kutatta.

A kis leány azonban megtagadott minden felvilágosítást és csak hosszas rábeszélés után mondta el, hogy ma is, mint rendszeren, két barátnőjével együtt jött haza a zenedéből. Egy cukrászda előtt elhaladva, az egyik barátnőjének nagy étvágya támadt egy kis csokoládés tortára és hosszas gondolkodás után mind hárman betértek a cukrászdába, hogy nyalánkoskodjanak. A cukrászdában

csak egy fiatal, elegáns ur volt, aki — látzólag — épp akkor akart távozni. Czilinderjét kezében tartva, amint őt meglátta, hirtelen megállt és...

— Villámgyorsasággal, papa, felém sietett, kezei közé fogta fejemet és megcsókolt. Én és barátnőim felkiáltottunk, az egyik cukrászleány leejtett egy tányért, az az elegáns ur pedig, mintha semmi sem történt volna, mosolyogva köszönt és elment.

A papa, mialatt a leánya beszélt, ösránczolta homlokát, aztán kalapját, botját fogta és azt kérdezte leányától, hogy nem sejtje-e, ki volt azon ur. Ezt sem a leány, sem barátnői nem tudták és így csak a cukrászda címét jegyezte fel magának.

— Megcsipem azt az embert, ha mindjárt...

Igy kiáltott és elsietett. A cukrászdába érve, szinte udvariatlanul kért közlelbi felvilágosítást az esetről és a sok mentegetésből csak annyit tudott meg, hogy a cukrászleány ismeri az illető fiatal embert,

sőt hosszas habozás után azt is elmondta, hogy a fiatal ur igen vagyonos házból származó, előkelő hivatalnok, akinek azonban néha bolondos kedvtelése is vannak.

— No, hát azokból a kedvtelésekből én majd kigyógyítom! — kiáltott az öreg ur és a csókrablóhoz sietett, hogy őt felelőségre vonja.

A gavallér éppen távozni készült hazulról.

Én X. vagyok.

— Mivel szolgálhatok?

— Ön ezelőtt két órával a legszemtelenebb módon megcsókolta a leányomat.

— Ah, vagy úgy? Ön a papája annak a kisasszonynak? Igen örvendek!

És mintha ezzel a dolgot elintézte volna, mosolyogva nyújtotta kezét az öreg urnak.

— Ugy látszik, hogy ön az egész dolgot tréfának veszi. No, de én majd megtanítom!

— De, kedves uram, ön helytelenül

Polónyi Géza kijelenti, hogy a miniszterelnök felfogását, mely szerint a királyi kéziratokat heterjesztő miniszteri átiratot vita tárgyává engedi tenni, alkotmányosnak tartja s a felséget megillető tisztelettel bírálja meg a királyi döntést is, habár ha tévedett is. Egyébként szavai csak saját egyéni nézetei. Hosszasan bizonyítja, hogy a felségdöntésnek csak az esetben van jogsultsága, ha a két parlament sem tudna egymással megegyezni. Amíg a parlamentnek nem határoztak arra nézve, hogy a kvótát el nem fogadják, addig a felségdöntés be nem következhetik. Ami Ausztriában történik, hogy a kvótatárgyalást kikerülendő egyszerűen elnapolják a reichsrathot, ez alkotmányellenes. Alkotmányos-e ez? Tegyük csak fel, hogy a mi kvótabizottságunk belemenne az 50 százalékos kvótába. A parlament fellázadna s akkor királyi leirattal elnapolnák s január elején a kvótabizottságok megállapítása szerint — felségdöntéssel megállapíthatnák az 50 százalékos kvóta. Ugyanez történik most Ausztriában. Alkotmányos-e ez? Van-e olyan jogtudós Európában . . . ?

Szél Kálmán: Transvalban!

Polónyi: Nagyon szeretem, hogy arra az országgrészre hivatkozik a miniszterelnök ur. Ott köt kis köztársaság maroknyi népe hadakozik önállóságáért egy óriási hatalommal s példát lehet róluk venni — még a közös hadseregre való tekintettel is. A 67. törvény értelmében a királynak is előterjesztett adatok alapján kell döntenie. De kiszolgáltatta az adatokat? A bizottságok? Nem. Hisz azok csak a parlament megbízottjai. A miniszterelnök? Nem hiszen megtörténhetik, hogy a király szétosztja a parlamentet, a kvótabizottságot, kinevez egy magának való miniszterelnököt s ennek adatai alapján dönt. Nyilvánvaló, hogy csak is a parlamentek határozatainak alapján dönthet a király.

Megengedi, hogy a 34.4 kvóta arány kisebb, mint a mennyi ígértetett. Hivatkozik Pforsche reichsrathi képviselő nyilatkozatára, melyet mult év december 14-én az osztrák költségvetési bizottságban tett, (felolvassa) hogy tudnillik a bizottság azért ment bele az új számítás alapba, mert Clary annak idején bizalmasan megígérte, hogy királyi döntés alapján a kvótaarány 35 százalék lesz, kérde Pulszkyt, ki adott ehhez a királyi döntéshez előzetes beleegyezést? Hát javaslatot ad be, hogy a miniszterelnök átiratát tudomásul nem veszik s a felséghez

fogja fel az esetet! Az ön leánya igazán hóditóan szép és nem tehetek róla. . .

— Itt a közelben lakik az ügyvédem és egyenesen hozzá megyek — többet nem mondok, majd megtudja! — Ajánlom magamat!

— De kérem, várjon egy pillanatig.

És akár tetszett az öregnek, akár nem, a fiatal ember tovább kísérte le a lépcsőkön, ki az utcára. Izgatottan érték végre a dühös apa háza elé és a fiatal ember ott sem tágitott.

— Ha ő nagysága igazán haragszik, bocsánatot fogok kérni tőle.

Az öreg ur határozottan tiltakozott az ellen, hogy a fiatal ember belépjen a házába, de hasztalan ellenkezett. Pár percz alatt felértek a lakásba; midőn a „meglopott“ kisasszony megpillantotta a fiatal embert, a szomszéd szobába akart futni, de a merész tolakodó ifju utját állta.

— Igazán haragszik? — kérdezte és megragadta kezecskéjét, melyet az elrántott

feliratot intéz, melyre 25 tagu bizottság küldendő ki.

Hódossy Imre polemizál Polónyi Gézával és azt bizonyítja, hogy a királyi döntés törvényes volt.

Komjáthy Béla hosszasan érvel a királyi döntés törvénytelenségével és Polónyi Géza határozati javaslatát fogadja el. Több szónok ném lévén feljegyezve, elnök a vitát bezárja.

Ezek után Szél Kálmán miniszterelnök állott föl, hogy elhangzott beszédekre reflektáljon. Hosszasan polemizál Polónyival és azt bizonyítja, hogy a királyi döntés igenis törvényes volt, mert a törvény világosan azt mondja, hogy a király akkor dönt, ha a két országgyűlés nem tud megegyezni. A két országgyűlés tényleg együtt volt, az egyezkedést megkísérelték, mert az illető javaslatok be voltak nyújtva. De nem tudtak megegyezni, tehát a királynak kellett döntenie. Arra az esetre, ha Ausztriában az alkotmányosság megszűnnék, igenis gondoskodni kell a 67-iki törvény megváltoztatásáról, a miről a kormány, a mostani vagy az utána következő kifogja fejteni az álláspontját. De ez az eset még nem állott be. Az osztrák képviselőház el van napolva ugyan, de legközelebb újra egybehívják. Nem mondja, hogy a viszonyok Ausztriában egészségesek és normálisok, de az alkotmányosság még fennáll és reméli, hogy fenn is marad. Indítványozza, hogy a ház vesse el Polónyi határozati javaslatát és vegye a királyi döntést tudomásul. (Zajos helyeslés a jobb oldalon.)

Szél Kálmán kormányelnök azt tartja, hogy Polónyi okoskodása tartott és erőltetett. Semmiképen nem fogadja el azt az okoskodást, hogy ez a döntés törvénytelenebb, mint az előzők. Közjogi téren ez a fokozás nem áll; ami csak egy csöppet is törvénytelen, az egészében elfogadhatatlan. Polónyi hamarosan elhagyta fejtegetéseinek azt a részét, amelyben arról szolt, hogy nincs Ausztriában alkotmányosság s azzal csapta el a végét, hát hiszen erről nem is szükséges többet beszélni.

Polónyi: A kormányelnök rögtön felfedezi, mert nagy szónok.

Szél Kálmán: Hát ebből tisztán látszik, értek valamit a mesterséghez Majd folytatja, hogy nem lehet kétségbe vonni, hogy Ausztriában meg van az alkotmányosság, ha a viszonyok nem is egészen monarkiasak. Az alkotmányosság nincs felfüggesztve. A kvóta döntés mikor történhetik meg. — Ha végső

tőle. Igazán nem tehetek róla, nagysád, oly hirtelen támadt bennem a vágy — hiszen ön oly nagyon szép.

Erre heves vita támadt, melynek folyamán az öreg ur játszott a megbotránkozott fél szerepét, a fiatalok azonban le nem vették a szemüket egymásról. Belépett a szobaleány és jelentette, hogy a barátnői szeretnének lenni a kisasszonnyal beszélni, mire ez azt üzentette ki nekik, hogy nem ér rá, pár percz mulva azonban mégis kiment.

A szóke barátnék égtek a kíváncsiságtól.

— Nos, megcsipte már a papád?

— Megtette már a feljelentést a büntetőtörvényszeknél?

— A „meglopott“ leányka pedig elpirult, mig barátnői nagyot néztek, amikor azt jelentette nekik:

— Nem tette meg, mert épp most kérte meg a kezemet.

esetben nem tudnak megegyezni a parlamentek. Nos a megegyezés megtörténhetett volna. A reichsrath és a magyar képviselőház tárgyalta is. De a megegyezés nem történhetett meg: a Reichsrath nem akart megegyezni, olyan okoskodás, szörszálhasogatás.

Ami azt illeti, hogy a királyi döntés nem törvényes. (Közbeszólás: A törvény világos!)

Szél: Igen is, világos! Épen ezért hivatkozom rá. A törvény szerint a két országgyűlés nem tud megegyezni, bekövetkezik a döntés. A reichsrath nemcsak, hogy nem tudott, hanem nem akart megegyezni; bekövetkezett a törvény szava; a királyi döntés sziüksége. (Helyeslés a jobbon és középen.) Polónyi beszéde szörszálhasogatás. Olyan abszurdumok ellen, melyeket felhozott, nem biztosít semmiféle paragrafus, az ellen biztosít az egész alkotmányos folyamat. Hiszen, ha ilyen fejetejére állított dolgok történnek.

Polónyi: A Tisza-lex:

Szél: Akkor az ellenzéknek premium adatnék az obstrukcióra, megakasztaná a kiegyezést s előállna az a lyuk, melybe az egész kiegyezés — Polónyi szerint — beleesik. (Derültség.) Hát ez a lyuk nem fog előállni, a 67-es kiegyezés ilyen meghamisítása nem fog bekövetkezni. (Tetszés a jobboldalon.) Végül rátér az adatokra. Azt mondja Polónyi, hogy az adatokat a kormánynak nincs joga előterjeszteni, csakis az országgyűlésnek. Ez falicia. Az adatokat, hogy a korona igazságosan dönthessen, mindkét kormánynak elő kell terjeszteni.

Végül, hogy minden kérdésre feleljen — válaszol a 35%-os kvóta-igéretre is. — Ebben a kérdésben itt már történt nyilatkozat s talán természetesnek találja Polónyi, ha ő nem Pforsche szavaival vállal szolidaritást, hanem azokkal, amiket itt Lukács László miniszter mondott. (Tetszés a jobboldalon.)

Az ellenzéknek joga van a 67-es alapot ostromolni. Elismeri, hogy jóhiszeműleg teszik. De a szabadelvéeknek viszont joguk van mellette őrt állani.

Polónyi Géza: Nem az a kérdés, hogy Lukács pénzügyminiszter, hanem az, hogy vajjon Clary nyilatkozatával volt-e szolidáris a miniszterelnök.

Ujlag hangoztatja, hogy Ausztriában nincs alkotmányosság.

A Ház nagy többsége a miniszterelnök átiratát tudomásul vette.

(Öt percz szünet.)

Szünet után a hárszabály revízió következett.

Kohányi Gyula elfogadásra ajánlotta és a Ház azt megszavazta.

Az angolok előnyomulása.

— Távirati tudósítás. —

Ladysmith, jan. 20. (Reuter) Az ellenség kilencz, amint hiszik, 8 hüvelykes ágyut állított fel. A bombázás a legutóbbi napokban hevesebb volt. Három ember megsebesült. A csapatok örvendenek Buller tábornok sikeres előnyomulásán. Tisztán hallani Buller ágyuinak dörejét és látni a granátok robbanását.

London, január 21. A Reuter-ügynökség jelenti Pretoriából e hó 19-iki kelettel: Az angol csapatok ma reggel még avval voltak elfog-

lalva, hogy a Tugelán átkeljenek és állást foglaljanak. Rövid időn ütközetest várnak.

London, jan. 21. Buller tábornok a hadügyi államtitkárnak Speermans-táborból e hó 20-án este háromnegyed tíz órakor ezt táviratozta: Clery tábornok ma reggel 6 órától este 7 óráig Warren egyik csapatával harcban állt. A tüzérség jól kiszámított alkalmazásával sikerült neki három mértföldnyi távolságban egyik hegyhátat a másik után elfoglalni. Csapatok most a meghódított területen táboroznak. A legfontosabb pozíció azonban még előttük áll. Veszteségeink nem nagyok. Este fél 7 óráig vagy 100 sebesültet hoztak ide. A halottak számát még nem tudjuk.

London, január 21. A „Reuter-ügynökség” jelenti, Spearmans táborból este 7 órakor: Az ellenség sánczait egész nap gránátokkal bombázták. Lymeton dandára előnyomult és Brackfenstein mellett megszállott egy, 2000 yardnyira a burok hadállása mögött fekvő dombot, míg egy század vadász, mely egy lég-hajó osztályllyal előnyomult, heves tüzelést folytatott az ellenség sánczai ellen. Warren csapatainak ágyu és fegyvertüzelése egyre tart. Az ellenséget azonban e pillanatig nem szorították ki állásából. A gránátüz oly heves volt, hogy a földön a fű tüzet fogott. Dundonald csapatai csütörtökön meglepték az ellenség 250 emberét. Az angolok egy dombon állva nyugodtan engedték közeledni az ellenséget, midőn megkezdték a tüzelést, az ellenség nem tett kísérletet, hogy viszonzza. A burok legnagyobb része elmenekült, a többi — hir szerint — kitüzte a fehér lobogót.

London, január 21. A belügyi hivatal táviratot kapott Buller tábornoktól Spearmans-táborból, mely szerint Lyttleton tábornok azzal a szándékkal, hogy Warrennek megkönnyítse a buroknak a Podgieters-drift előtti sánczokban lévő haderejének megállítását, tegnap erőltetett földerítő utat tett és kényszerítette a burokat, hogy egész nap futóárkaikban maradjanak. Az angoloknak két halottjuk és 12 sebesültjük volt. Két ember hiányzik.

London, január 21. A Reuter-ügynökség jelenti Spearman-Campból ma délelőtt fél 10 órai kelettel: Warren szüntelenül ütközetestben áll. Az ellenséget állásából kiüzte. A gyalogság a leghevesebb tüzben folyton előnyomul.

London, január 22. Buller tábornok egy tagnap este 9 órakor Spearmans Kampban föladott távirat jelenti: Warren tábornok egész nap folytatta a harcot, főleg a balszárnyon, amely körülbelül két mértföldnyire nyomult előre. Minthogy a terület nagyon

dombos, nem igen határozható meg, mennyi talajt hódítottak eddig az angolok. Azt hiszem azonban, hogy komolyan előnyomulunk.

London, január 22. A Reuter-ügynökség jelenti Mochudieből 12-iki kelettel: Egy bur őrárat fel akarta gyujtani Caberones állomást, de az angol pánczélos vonatok megakadályozták. Az ellenség elmenekült.

POLITIKAI HIREK.

Felfüggesztett főszolgabíró. Sátoralja-Ujhelyen a zemplénmegyei fegyelmi választmány szombaton foglalkozott Bencsik István bodrogközi járási főszolgabíró ügyével. A belügyminiszter a főszolgabíró — mint megirtuk — többrendbeli hivatali visszaélés miatt felfüggesztette állásától. A fegyelmi választmány szombati ülésében Bencsiket négyszáz korona pénzbüntetésre ítélte, egy-szersmind azonban állásába visszahelyzőnek mondotta ki.

TÁRSAS ÉLET.

Vasuti baleset.

Nemrég történt, mi azt is megirtuk, hogy egy vidéki város mellett kisiklott egy vonat. A hivatalos jelentés valami hat sebesültről emlékezett. A dolog nem okozott szenzációt az országban, de abban a vidéki városban nagyobb volt a fölfordulás. A hat sebesült ottan hatvanra nőtt. Ha idegen érkezett a városba, nem kapott szállást, mert a fogadóknak ezt a választ kapta:

— Nincs szoba, valamennyiben sebesült fekszik.

Ha valamelyik bensülött orvosért küldött, nem kapott, mert a doktorok a sebesültekkel voltak elfoglalva. Valóságos Prétória lett a városból, a hol a sebesültek nyögése tölti meg a várost. De megindul a gyanúsítás: a sebesülteknek tulajdonképen nincs semmi bajuk, csak azért fekszenek az ágyban, hogy kártérítést kapjanak a vasutól. Ha leszáll az éjszaka, itt-ott feltűnik egy-egy idegen ábrázat; szól a zene a mulatóhelyeken, durrog a pezsgő s az asztalokat olyan emberek ülik körül, a kik nappal műjajgatást végeznek a szállók ágyaiban.

Két héttel a kisiklás után még változatlan a helyzet. A vasut igazgatóságának néhány embere egyezkedik a sebesültekkel. Ötszáz forint alul egyik sem hagyja el az ágyat. Egy utazó kereskedőhöz is beállit a vasut megbizottja.

— Hogy van?

— Köszönöm, rosszul, — felelt a sebesült.

— Mi a baja?

— Nem tudok mozogni, valami belső bajom van.

— Mennyi kártérítést kíván?

— Ötvenezer forintot.

— Ezret adunk.

— Jóczakát, szólit az utazó és iszonyuan nyögött.

— Kétezer.

A nyögés lejobb száll.

— Háromezer.

A nyögés félbenmarad.

— Négyezer.

— Adjon ötöt.

Megkötötték az üzletet. A beteg fölkel s elutazik, a nélkül, hogy a szálló kontóját és az orvost kifizette volna. — Levelet írt, hogy fizesse a vasut, elég nagy a feje. Egy husz és negyven év között lebegő nőszemély is feküdt a hotelban. Kétezer forintot kapott; még az ágyban eljegyezett egy élelmes kereskedő s a lakodalom a jövő hétre van kitüzve.

VIDÉK.

Tüntetés egy hangversenyen. Zajos jelenet történt tegnap este Kubelik Jean hangversenyén Nagyváradon. Az esetről a következő táviratot küldi tudósítónk: Kubelik zeneszámai között Szegő Vilma énekesnő lépett fel és csupa idegen nyelvű dalt énekelt, a mi annyira ingerültté tette a közönséget, hogy közbekiáltott:

— Magyarul!

Az énekesnőt nagy zavarba hozta a sürgető követelés és végre is készületlenül elénekelt egy magyar népdalt. Aztán sietve eltávozott, a nélkül, hogy végig énekelte volna a műsorban jelzett énekszámait.

Végzetes favágás. Sergesről írja levelezőnk: Kolenyák András idevaló gazda a minap kinn dolgozott testvérével, Józseffel az erdőn. Egy nagy fa lefűrészelésével voltak elfoglalva. Mikor jó mélyen befűrészelték a fába, az nagyot recscent, mire ők ellenkező irányban elszaladtak. Kolenyák Andrást aronban a lezuhanó fának egy karvastagságú ága oly erővel sujtotta halántékon, hogy azonnal eszméletlenül rogyott össze. Kolenyák József rögtön segítségére sietett bátyjának, de az néhány pillanat múlva meghalt. A vizsgálat kiderítette, hogy a felelősség senkit sem terhel s így a szerencsétlenség csupán véletlenség.

Büszke csizmadiák. Nyiregyházán nagy csoda történt. Valakinek pénzt kínáltak és nem fogadta el. Az a valaki, a ki kínált, a kereskedelmi minisztérium volt. A visszautasító fél a nyiregyházi csizmadia-ipartestület. A dolog úgy történt, hogy a nyomasztó pénzügyi és ipari viszonyokra való tekintettel a miniszter 20 000 forint kamat nélküli kölcsönt ajánlott föl a nyiregyházi csizmadiáknak, hogy ezen a pénzen áruészvetkezeteket létesítsenek. A csizmadiák azonban — bizonyára felháborodással — visszautasították a miniszter adományát. A huszezer forintot nem fogadták el. S mivel manapság oly ritka az igazi büszkeség, föl kellett jegyezni ezt a nemes dacot, a mely már csak azért is értékes, mert a csizmadiáknak huszezer forintjukba került.

Eltűnt házaló. Horsesd biharmegyei községből már néhány nappal ezelőtt eltűnt Rosenberg Márkus házaló. A felesége tegnap azt álmodta, hogy urát kirabolták és megégették az erdőben. Nyomban utnak indult s az erdőben meg is találta a férje botját egy halom szénné égett csont mellett. A rejtélyes ügyben a csendőrség megindította a vizsgálatot.

A dinamitrobbanás halottja.

— Távirati tudósítás. —

Zórlencen e hó 19-én nagy szerencsétlenséget okozott egy dinamit-töltény felrobbanása, melynek következtében Popián Simonné meghalt, két gyermeke pedig súlyos sérülést szenvedett. Az eset részleteiről a következőket írja levelezőnk:

Popián Simonné Zórlenci lakosnő két gyermekei e hó 19-én az utcán egy papírba göngyölt csomagot találtak. Amint kibontották, a csomagból nagy mennyiségű gyújtó zsinór és egy dinamit került elő. A fiuk persze nem tudták, hogy mi az és haza vitték anyjuknak. Popiánné szintén nem ismerte fel a talált csomagban sem a dinamitot, sem pedig a gyújtó zsinórt, ennél fogva feldobta azokat a kemence tetejére.

Másnap reggel a gyermekek még aludtak, midőn az asszony felkelt és tüzet gyújtott a kemenczébe s aztán ott a kemence mellett foglalkozott valamivel. Alighogy a kemence felmelegedett, a dinamit óriási robbanással szétduzzant s a következő pillanatban az egész ház, mely sárból volt építve, összeomlott.

A szomszédok a nagy robbanás után összefutottak s nagy óvatossággal kezdtek a romok eltakarításához. Jó órai munka után sikerült a két gyermeket, kik a robbanás idején az ágyban voltak, súlyosan megsérülve kiszabadítani. Azután rátaláltak az asszonyra is, aki élettelenül összeroncsolt testtel feküdt a földön.

Az előtalált gyújtó zsinórból a vizsgálat során megállapították, hogy a gyermekek által talált dinamit-töltény és gyújtó zsinór a közeli bányából lett ellopva s a tolvaj azt utközben elvesztette. A vizsgálat most ez irányban erélyesen folyik.

SZINHÁZ.

Bernardó Montilla, Echegaray kitűnő drámája kis közönség, jó részt a bérlők előtt került színre. Az üres padsorok a szereplők egy részére lehangolólag hatottak s ez érezhető volt játékaikon is. Nem úgy a Komjáthi pár játéka, akik átérték szerepeiket, művészi és közvetlen hatású alakítással szolgálták rá a meleg elismerésre. Fái Flóranak és Tóth Eleknek volt még része a közönség tapsaiban.

T. Halmy Margit fellepte. Hosszas betegsége után ma újra színpadra lép T. Halmy Margit, szintársulatunk egyik kedvelt művésznője. Őt mindig őszinte szeretettel, igaz ragaszkodással vette körül a közönség. Alakításai, gondosan kidolgozott szerepei kedvesen élnek a közönség emlékében. Betegsége miatt régen, hónapok óta nélkülözzük művészetét. Ma, azonban, — amit a színművészet iránt érdeklőkörökben bizonyára örömmel vesznek

tudomásul — újra színpadra lép s eljátsza egyik legjobb szerepét: a kis lordot. Közönségünk ma este meleg fogadtatásban fogja részesíteni T. Halmy Margitot.

Vizváry Mariska Debreczenben.

Vizváry Mariskát, a Nemzeti színház új tagját három hónapi gyakorlatra a vidékre küldik. Ebből egy hónapot, még pedig februárt Aradon, márcziust Kassán és a harmadik hónapot: áprilist Debreczenben, az itteni szintársulatnál fogja tölteni. Vizváry Mariska e hónapon át a Fáy Flóra szerepkörét fogja betölteni.

Műsor: Hétfőn, „B” bérletben: Bernardó Montilla. Színmű. Irta: Echegaray I. Kedden, „C” bérletben: A kis lord. Vigjáték 3 felvonásban.

Szerdán, bérletszűnetben, fényes kiállítással, új díszletekkel és jelmezekkel, újdonságul először: A görög rabszolga. Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerzette: Sidney Jones.

Csütörtökön, „B” bérletben: A görög rabszolga.

Pénteken, „B” bérletben: A görög rabszolga.

Szombaton, „B” bérletben: A görög rabszolga.

Vasárnap délután 3 órakor félhelyárak kal Náni. Népszínmű. Este fél nyolcz órakor bérletszűnetben: Debreczen a holdban. Tündéries látványosság 10 képben. Irta: Than Gyula.

Beöthy László bucsuja.

— Fővárosi tudósítónktól. —

Beöthy László ma csakugyan bucsut vett a Magyar Színház tagjaitól. A közte és a részvénytársaság közt kitört konfliktust e szerint lehetetlen volt békésen elintézni és így Beöthy László a mai naptól fogva már nem igazgatója a színháznak.

Ma délelőtt féltizenkét órakor lépett Beöthy László a színpadra, ahol a színház összes tagjai összegyülekeztek és zajos éljenzéssel fogadták.

Beöthy a következőket mondta:

Az a kinos ügy, amely közötttem és a részvénytársaság között felmerült, kényszerít arra, hogy állásomat elhagyjam, minthogy igazgatói állásomtól felfüggesztettek és azt vissza nem vonták. El kell Önöknek mondanom mind azt, ami szívenem fekszik és amit érzek, de hiába mondom is én el azt. Köszönöm azt az igazi önfeláldozást, amit az Önök részéről tapasztaltam és soha, de soha életemben nem felejtetem el; önk iránt mindig hálával tartozom. Ami elszakadásunknak nem én vagyok az oka, legyeknek meggyőződve, ha már végleg el is szakadunk, addig még szavam el nem hagy és kezem a tollat forgatni tudja, mindig önökkel fogok lenni. S jaj lesz annak, aki azt a színházat, amelyet én annyira szerettem és akinek tagjait úgy szerettem, mint saját testvéreimet, bár ki is bántaná, ha már nem is leszek e színháznál, még mindig szívenem fogom viselni továbbra is volt kartársaim énekeit. Isten áldja meg önöket édes jó barátaim és barátóim.

Ezzel kezet fogott a színház összes tagjaival.

Szilágyi lépett elő azután és arra kérte Beöthyt, hogy térjen vissza ismét színházukba és iparkodjék mielőbb ismét körükben lehetni.

A bucsuzás, mintán Vidor is mondott néhány szót, ezzel véget ért és Beöthy eltávozott a színházból.

UJDONSÁGOK.

* Debreczen város lelelenczháza.

Részletesebben is foglalkoztunk a Fehér-kereszt-egyesület Debreczen város hatóságához intézett ama megkeresésével, hogy az egyesület által városunkban felállítani tervezett lelelenczház létesítését anyagi hozzájárulással tegye lehetővé. A tanács tegnapi ülésében foglalkozott a Fehér-kereszt-egyesület kérelmével és egészen más irányu intézkedéseket tett. A lelelenczház felállításának szükségét ma már kétségtelennek tartja s azzal is tisztában van, hogy a városnak ezért a nemes és humánus ügyért meg kell hozni, a magaméltó áldozatát. Éppen azért a tanács czélszerűbbnek tartaná a lelelenczház kérdésének megoldását úgy, hogy az egészen különönálló, a Fehér-kereszt-egyesulettől független intézmény legyen. Társadalmilag provokálja majd a debreczeni lelelenczház-egyesület létesülését, amelyet aztán törekvésében nemcsak a Fehér-kereszt-egyesület által kért segítyekben, de jelentékenyebb s állandó anyagi támogatásban is részesítené. A maga kebeléből ki is küldött egy szűkebb bizottságot, amelynek feladatává tette, hogy az ügyet tanulmányozva, ez irányban készítsen javaslatot. A tanács óhajtandónak tartja, hogy a lelelenczház ügye a márcziusi közgyűlésig megoldást nyerjen.

* Betörés. Tegnap éjjel ismeretlen tettesek feltörték dr. Somogyi Zoltán sesteri nyaralóját, valamint még néhány szomszéd nyaralót. Fehérnemű s apróbb értékű tárgyakat raboltak el. Nehány üveg jó asztali bort is találtak a kedélyes tolvajok, amelyet szintén elemeltek. A nehéz ajtó vaspántját s a lakatot, melylyel lezárva volt, könnyűszerrel feszítették le, valószínűleg vasrudakkal. — Minden jel arra mutat, hogy fiatal suhancok követték el a tettet. Amit el nem vihettek, vagy előreláthatólag nem tudtak volna értékesíteni, azt mind összetörték zúzták, ugyszólva mániából pusztították el. — Csodálatos, hogy az ily nagy zajjal járó működést senki sem hallotta, a szomszédok is csak reggel tudták meg, mikor a megtörtént dolog szemmel látható volt.

* Kereseti adó törlése. Egyik pénzügyigazgatóság jelentése alapján kijelentette a pénzügyminiszter, hogy a községekre és városokra a borítaladó és a husfogyasztási adó beszedési jogának bérbevétele után az 1899. és 1901. évekre kivetett harmadik osztályu kereseti adó mult évi július elsőjétől vagyis az 1899. VI. t.-cz. élet-

belépésének napjától kezdve és a most idézett törvénycikkben foglaltakra való tekintettel hivatalból törölendő.

* **Városi közgyűlés.** Debreczen város törvényhatósági bizottsága januári közgyűlését a jövő héten kedden, azaz a hó 31-én tartja meg. Tegnap volt a közgyűlés tárgyait előkészítő első és lesz még e héten két ilyen teljes tanácsülés.

* **Bizottsági ülések.** Ma délután a jog- és pénzügyi bizottság tart ülést a városháza nagytanácstermében és az ispotály rendezésének ügyét tárgyalja. A bizottság csütörtökön délután ismét tart ülést. A számonkérőszék ülése január 29-ikén lesz.

* **Botrány az utcán.** Tegnap este 9 óra után, a színház közelében nagy népcsoport támadt. Három részeg alak, Szántó Imre és társai megtámadták Balogh Gábor iparost, aki egy nővel ment gyanútalanul az utcán. A részeg legények a védtelen iparost alaposan el is verik, ha rendőrök nem érkeznek a színhelyre. Ekkor Szántó kést húzott elő zsebéből és azzal a rendőr felé csapott, akinek szerencsére sikerült a készszerzés elől kitérni. Szántót és társait letartóztatták.

* **Esküvő.** Drucker Mór, a helybeli izraelita hitközség alelnökének Sándor fia a. hó 21-én tartotta esküvőjét Katz Jakab a „Polgári Takaré- és Segélyszövetkezet” alelnökének Frida leányával.

* **A koronaérték és a gazdák.** A földművelésügyi miniszter abból az alkalomból, hogy a kötelező koronaérték számítás ez év elején életbe lépett és hogy a budapesti árú- és értéktörzsde akként határozott, hogy a hivatalos árfolyam jegyzésekben a gabonára nézve az eddig érvényben volt 100 kilogrammos súlyegység helyett 50 kilogrammos súlyegység jegyeztessék: valamennyi törvényhatóságához és valamennyi gazdasági egyesülethez leiratot intézett, melyben föl hívja őket, hogy különösen azok a kisgazdák, földművesek és munkások, kik ezen intézkedésekről a hírlapok útján egyáltalán nem, vagy nem kellő időben értesülnének, azok nagy horderejére saját érdekükben úgy hivatalos, mint társadalmi uton minél behatódobban figyelmeztessenek.

* **A Corsó kávéházban** a napokban egy elsőrendű zenekar kezd meg ismét nagyobb szerű hangversenyét. A buzgó kávé Gömöri Lipót most jár Pesten a zenekar szervezése és szerződés végett és így ismét kilátásunk van kellemes esték elöltésére.

* **Elhunyt előimádkozó.** A debreczeni izraelita hitközségnek előimádkozója, Singer Jakab a napokban elhunyt. Singer 26 éven keresztül működött a hitközségnek. Temetése tegnap délután folyt le a Simonffy utcai izr. iskola udvarából, ahol

Krausz Vilmos főrabbi mondott felette gyászbeszédet. A temetésen a hitközség nagyszámban volt képviselve.

* **Az eltűnt pénz.** Nem valami csodálatos eltűnésről van szó, hanem egyszerű lopásról. Suba Sándorné a Dégenfeld-téren szokott libahust árulni. Tegnap és ma épen jó vásárja volt, — mert valami 60 koronát árult ki és a pénzt a sátorban levő kosarába helyezte. Mikor aztán haza készülődve a pénzt meg akarta nézni, az nem volt sehol. Ellopták. Hogy ki volt a tettes, nem tudhatni. Valami szürke köpenybe burkolódzott csavargó ólálkodott a sátra körül, erre irányul a gyanu. Csak hogy az a csavargó most már sehol sem látható. — A rendőrség megindította a nyomozást.

* **A kétlelkű.** A délafrikai háborúról beszélgetnek.

— Hát ön mint vélekedik? — kérdik egy festőtől.

— Edes istenem, — felel a művész, — a szívem a búrokkal van, de a zsebem az angolokkal.

* **Megdrágul a cigaretté.** Európa összes klubjain, kávéházban, dohányzószobában egy fájdalmas hír rezdül végig: aligha nem drágul az egyiptomi cigaretté. Ez az év egyáltalában aggasztónak ígérkezik: a kártya árát már legközelebb fölemelik, a kávécsok élnékn foglalkoznak azzal a tervvel, hogy a kapuczinert drágábban adják, most még az egyiptomi cigaretté fenyegető áremelkedéséről hoz hirt a közömbös táviró. Mi lesz a klubokkal, kávéházakkal, ha ez így folytatódik tovább? És mi lesz velünk, békés polgárokkal, akik ebédutánonként eddig egyiptomi cigarettát szivtunk a párolgó feketekávé mellé, miközben vidáman süvített a levegőben a kontra, rekontra és a bélakassza? Ez a rendes napi passziók már a közel jövőben lényeges akadályokba fog ütközni, mert a legkevesebb polgár engedheti meg magának azt a fényűzést, hogy a kávéért, a cigarettáért és a kártyáért többet fizessen, mint a mennyit eddigelé fizetett. A cigaretté-válságnak egyébként az az oka, hogy a hat legnagyobb kairói gyárban a munkások között kiűtött a sztrájk. Ha a békesség hamarosan helyre nem áll, és a kairói dohánygyárak személyzete meg nem könyörül a dohányzó emberiségén: akkor a jövő hetekben már csak a novellahősök lesznek abban a helyzetben, hogy az „illatos egyiptomi cigaretták bódor füstmacskákat bocsássanak a levegőbe.” Az eleven férfiak csupán a hölgy-cigaretták füstmacskái mellett szöhetnek ábrános terveiket.

* **Szabott ár.** Koczavadász: (a hajtóhoz, akinek az egyik fülét lelőtte) No mennyi fájdalom pénz jár érte?

A hajtó: Hát instálom, mindig tizenöt pengőt fizettek az urak a fülemért!

* **Köszönet nyilvánítás.** Mind azon jó rokonok, barátok és ismerősök, kik felejtethetetlen kis Gizella leányunknak végtiszteségtételén megjelenésükkel mérhetetlen fájdalomukat enyhíteni szivesek voltak, fogadják ez uton is őszinte köszönetünket. — *Dömsödy Imre és neje.*

TÁVIRATOK.

A királyné gyilkosának büntársai.

Genova, január 22. A génuai „Seccoló” szenzációs hirt közöl és felfedezi boldogult nagyasszonyunk, Erzsébet királyné gyilkosának: Lucheninek a büntársait. A nevezett lap szerint Buenosairesből most megszökött egy Bloise nevű kereskedő, a ki huszezer lírát sikkasztott. Üzlettársa: Riccardi öngyilkossá lett. A két kereskedő esete után a vizsgálat során felderített iratokból kétségtelesen kiderült, hogy ez a két kereskedő volt Lucheninek, a királyné gyilkosának a büntársai.

Üdvari hírek.

Bécs, jan. 22. Bécsből jelenti egy táviratunk: Rainer főhercegnél tegnap kihallgatás volt, amely alkalommal a főherceg többek között Széchény Manó grófot a király személye körüli minisztert, Szécsen grófot, Cziráky grófot és Batthyány herceget fogadta. — Jenő főherceg, aki már felépült betegségéből, kihallgatáson volt ő felségénél.

Gyilkosság a tárgyaláson.

Arad, jan. 22. Arad-hegyljában ma szenzációs eset történt. Egy ügyvéd a tárgyalás folyamán agyonszurta a vele tárgyaló peres felet. A gyilkossá lett ügyvéd Nagy Lajos, aki peres ügyben citáltatta a bíróság elé Pestrilla Vazul földmivest. A tárgyalás során Nagy Lajos ügyvédet anyyira felháborította a földmives, hogy az zsebkésével rárohant és agyonszurta Pestrillát. Az ügyvédet elfogták.

Az új kvótatárgyalások.

Budapest, jan. 22. Hir szerint az új kvótatárgyalások hamarosan ismét megindulnak. A kvótaküldöttségek már február végén vagy márczius elején fognak ismét összejönni. Széll Kálmán miniszterelnök a határidő iránt az új osztrák miniszterelnökkel már az első találkozáskor fog megállapodni. A multkori küldöttség tagjai, a kiket valószínűleg ismét kiküldenek, azt hiszik, hogy az új tárgyalások igen rövidek lesznek és valószínűleg a mostani tényleges állapotban igen gyorsan fognak meg egyezni.

Vasárnapi krónika.

Budapest, január 22. Tegnap délután 6 órakor a Gizella- és Egressy-ut keresztezésénél Kovácsik János budapesti születésű 26 éves nős napszámot ismeretlen egyének balágyékán úgy megszurták, hogy a mentők

A 107. n. kérem
a Kiregöt lelyel

életveszélyes állapotban szállították be a Rókus-kórházba. A rendőrség nyomozza a tetteket. — *Somlai* Anna zilahi születésű 24 éves rendőri felügyelet alatt álló nő, tegnap délután, a Gyár-utca 25. sz. alatti lakásán, szerelmi csalódás miatt, öngyilkossági szándékkal gyufaoldatot ivott. A mentők az életveszélyesen sérült leányt a Rókus kórházba vitték.

Gyilkos család.

Budapest, január 22. Pásztórol távirják, hogy ott szenzációs gyilkosság történt. Kohlmann képfestő, a feleségével, leányával és annak a vőlegényével megölték Papes Jánost, hogy a vagyonához jussanak. A szerencsétlen emleert előbb egy gödörbe folytatták, azután szétdarabolták. A csendőrség elfogta a gyilkosokat.

Pallavicini Károly temetése.

Bécs, jan. 23. Bécsből táviratoznak nekünk: A rökavadászon szerencsétlenül járt Pallavicini Károly örgróf holttestét Kis-Selekre, az örgróf magyarországi birtokára szállították, ahonnan ma átviszik Ányásra, a családi sírboltba.

A lakásfosztogatók.

Budapest, jan. 22. Ugy látszik az 1900. esztendő rendőri krónikájában, nevezetes szerep jut a lakásfosztogatóknak. Erre vall legalább, az a tömeges betörés és lakásfosztogatás, a melyet, az új év első hónapjában követtek el. Január hónapban egyetlenegy nap sem múlt el, hogy két-három betörést, vagy lakásfosztogatást ne jelentettek volna be a rendőrségnél, de volt nap, a melyen nem kevesebb, mint 15 panaszos jelentkezett, akiknek lakását egy és ugyanaznap fosztották ki ismeretlen tettesek, a kik a rendőrség előtt, úgy látszik az emberi kor legvégső határáig maradnak ismeretlenek, még mindig garázdálkodnak és pedig úgy mint eddig tették — fényes nappal. A legújabb eset tegnap délután fél 4 és fél 7 óra között történt. Poldesz János magánzónak, a Rottenbiller-utca 4/b. számú házban lévő lakásába hatoltak be azok a bizonyos „ismeretlen tettesek“ a szobában lévő szekrényeket feltörték s onnan 350 forint készpénzt s egyéb értékes holmit vittek el. A betörők azonban csupa óvatosságból érintetlenül hagyták, az egyik szekrényben levő takarékpénztári könyvet, mert hisz ez, hamar nyomra vezetett volna. A nagyobb értékű ékszereket is ott hagyták, dicséretükre válik, hogy oly szerények voltak, hogy megelégedtek a 350 firt készpénzzel. A temérdek lakóval bíró házban senki sem vette észre a vakmerő betörést. A rendőrség azzal az ismeretes, hagyományos bottal üti a tettesek nyomát.

Teck herczeg meghalt.

Budapest, jan. 22. Londonból este érkezett ide a távirati jelentés arról, hogy Teck herczeg meghalt. Bővebb részletek hiányzanak.

A képviselőház ülése.

Budapest, jan. 22. A képviselőház legközelebbi ülését pénteken délelőtt tíz órakor tartja meg.

Budapesti tőzsde.

Budapest, január 22. Ma kész buza jól volt kínálva, de malmok is jó vételkedvet tanusítottak és elkelt 3.5000 mm. buza 5-7 $\frac{1}{2}$ fillérrel magasabb árakban. A határ-időzlet, befolyásolva Amerika magasabb árfolyama által és a malmok jobb vételkedve folytán, szilárdan indult, de később realizációkra kissé gyengültek az árak. — Az előtőzsde üzletlenül folyt le és ennek következtében a forgalomba került értékek lemorzsolódtak. — Az irányzat tartózkodó maradt.

Gyilkos fiu.

Tekian e hó 18-án kegyetlen gyilkosságot követett el Ferlízán József 18 éves fiu, mostoha anyján, Perlicza Katalinon, aki az elvetemült fiut kis korától felnevelte. Az esetről tudósítók a következő részleteket közli.

Ferlízán József egy kicsapongó duhaj legény volt, aki miután az apjáról maradt vagyont elverte, mostoha anyjánál huzta meg magát, aki őt kis korától kezdve nevelte. A mostoha daczára annak, hogy sokszor elkeserítette a fiu, még sem taszította el magától, hanem vasárnap és ünnepnapokon még pénzt is adott neki, hogy a többi legények társaságában mehessen.

E hó 18-án este a fiu ittás állapotban tért haza s benyitott az első szobába s a szekrény ajtaját — hol az asszony a pénzt tartotta — egy baltával elkezdte fessegetni. A zajra átment az asszony a szobába s a mint észrevette, hogy a fiu mit művel, elkezdte szidni és kiharancsolta a szobából. Erre a fiu a mostoháját torokon ragadta s a kezében volt baltával elkezdte a fejét verni.

Egy cselédleány, aki az esetnek szemtanuja volt, átfutott a szomszédba segítségért, de mire azok megérkeztek, a fiu már agyonverte mostoha anyját. A szomszédok aztán megkötözték a gyilkos fiut és bekisérték a községhez és a csendőrségnek adták át.

A meggyilkolt asszonyt nagy részvét mellett temették el e hó 20-án. Érdekes, hogy a gyilkosság után, amikor a hatóság a lakást átkutatta, a szekrényben találtak egy végrendeletet, melyben a meggyilkolt az összes vagyonát a gyilkos mostoha fiura hagyta.

VEGYES.

Megszökött gyárigazgató. Egy odeszszai csementgyár volt igazgatója, Goss Prosper, 40,000 rubel elsikkasztása után megszökött. A rendőrség körözteti.

Kétszázharmincznyolcz unoka. Temes-Mramorákon lakik az a boldog nagymama, aki 238 unokáját ringatta. Hauk Katalinnak hívják és jómódu földbirtokosnő, aki magas kora daczára pompás egészségnek örvend. — A 238 unoka közül 136 él és 92 pedig meghalt.

MULATTATÓ.

Czélzás.

Fiatal orvos: Pulzusa már megint nagyon ver.

Fiatal hölgy: De csak akkor, ha doktor ur fogja a kezem.

Elszólta magát.

Vilma: Oly váratlanul jön ajánlata. — Nyalka ur, — de jól van, — beszéljen a mamával.

Kérő: Nem lessz-e jobb, ha az ökröt szarvánál fogom és mindjárt a kedves atyjával beszélek.

C S A R N O K.

A radványi tündér.

— Regény. —

Irta: THAN GYULA.

(Folytatás.)

Homorné imádkozta leányát. Érte kész volt mindenre. Legújabb elhatározása is a leánya boldogsága érdekében történt, sietett is, hogy mielőbb végrehajtsa.

Gyorsan hagyta el a szobát, sietve haladt le a lépcsőn és egyenesen a kis lakásba sietett, ahol Margit és édesanyja laktak. Már későre járt az idő. Az egész kastély csendes volt. Pihent mindenki.

Csak a kis szobában volt világosság. Homorné megörült annak, hogy még ébren találja gyűlölt ellenségeit, annál inkább meglepte a két jó lelket, mikor a váratlan vendég belépett. Halvány volt, dühtől reszketett s minden beköszöntés nélkül rukkolt ki szándékával.

Megváltoztattam elhatározásomat! Látom, hogy érdemtelenségre pazaroltam jóakarotomat. Nem tűröm, hogy egy pillanatra is itt maradjanak. Akarom, értik-e, akarom, hogy azonnal hagyják el a kastélyt. Azok, akik mint maguk is, olyan hitvány módon marcangolják a szívünket, nem méltók irgalmunkra. Jól megértették; Semmi melegséget sem fogadok el. Elhatározásom szilárd. Akarom, hogy zajtalanul, csendben és azonnal távozzanak. Fél óra időt adok önöknek. Ez alatt figyelni fogom, hogy tényleg teljesítik-e akarotomat. Ha igen! Jó. Ezzel vége köztünk mindennek. Ha nem, akkor tíz perc alatt talpon lesz az egész cselédség és világ csufjára hányatom ki magukat az utcára.

Homorné még azt sem várta meg, — hogy a két jó lélek meglepetéséből felocsudva, szavaira válaszoljanak, hanem sietve elhagyta őket, távozott s a kastély kapujának egyik mélyedésében huzta meg magát. Ott várta, hogy Teréz asszony és leánya Margit csakugyan végrehajtsák-e parancsát, vagy pedig neki kell beváltania, amire figyelmeztette őket.

Nem volt rá szükség. Alig ment el Homorné, Margit édesanyjához lépett, megölelte, megcsókolta.

— Kis anyuskám, gondolkozásra itt nincs idő. Minek várjuk be, hogy a cselédség brutálítását igénybe vegye. Mert vakdühében ez az asszony arra is képes volna. Jobb, ha szépen, csendesesen mi megyünk el. — De hová?

— Kis anyuskám, hát már elfeledted Balázs bácsiakat?

— De gondold meg, éjjel van gyermekem. Ilyenkor csak nem zavarhatjuk fel őket.

— Mindenesetre menjünk! Ha lefeküdtök, eltöltjük az éjet sétálva. Szép nyári este van anyuskám, majd együtt elbeszélgetünk.

— Igazad van. Menjünk!

— És kis anyám ne vigyünk magunkkal semmit. Hagyjunk mindent a helyén, úgy, ahogy van.

Margit erre a falhoz sietve, levette onnan a Homor arcképét.

— Csak ezt az egyet! Csak ezt az egyetlen arcképet viszem magammal. Itt elhagyottan gondozatlanul maradna, nekem pedig drága kincsem lesz.

— Mehetünk gyermekem?

— Mehetünk jó anyuskám!

Teréz asszony átölelte szép leányát és az elhagyottak elindultak. Mindkettőnek egy egy könnyesebb ragyogott a szemében, mikor a nagy udvaron keresztül mentek. A kapu alatt nem vették észre a mélyedésbe lapuló Homornét, aki gyönyörtől ittasultan hagyta el leshelyét, mihelyt Teréz asszony és a leánya kiléptek a kapun. Futott az ő elkényeztetett gyermekéhez, hogy örömmel adja tudtára, milyen biztonságba, milyen nyugalomba jutottak. Megszabadultak azoktól, akik a keserűséget hozták a kastélyba és most kivitték onnan.

Teréz asszony és Margit egymást átölelve haladtak a kastély előtt elterülő parkban s bizony éjfél felé járt már az idő, mikor a Balázs bácsiék házához értek. Radvány főutcáján ez volt a legesinosabb ház.

— Alusznak, — szolt Margit — sötétek az ablakok.

— Pedig én fáradt vagyok — felelt rá édes anyja.

— Ha fáradt vagy mamuskám, nem tehetünk mást, mint, hogy bezörgetek az ablakon.

— Nem... nem... Ne háborgasd őket.

— Anyuskám, megfognak ők ezt nekünk bocsátani. Én bezörgetek.

Margit az ablak alá ment és előbb csendesen, aztán erősebben, bátrabban zörgette meg.

— Ki az? — hallatszott csakhamar a Balázs bácsi szava, aki csakhamar fel is nyitotta az utcái ablakot

— Én vagyok Balázs bácsi! Homor Margit.

— A nagyságos kisasszony! — kiáltotta el magát az öreg. Vivát! Hé, annyukom — hallatszott ki az öreg lármája — hamar csak kelj fel. Ami drága angyalunk, a nagyságos kisasszony itt van.

Kétszer se kellett mondani, már talpon volt az asszony és sietett ajtót nyitni az ő kedves vendégeinek. Szavai a boldogságtól reszkettek. Oda sietett Teréz asszonyhoz, Margithoz, csókolta a kezüket, magához ölelte őket.

— Áldja meg az Isten, hogy hallgattak a szavunkra és boldoggá tettek bennünket.

(Folyt. köv.)

Mindazoknak, akik a Than Gyula regényeit kedvelik, figyelmüket felhívjuk **Than Gyula A kaczásárg áldozata** című regényére, amely csinos kötetben megjelent és lapunk kiadóhivatalában (Főtér, Biedermann palota) egy koronáért kapható.

SZINLAP.

Ma kedden, „C^a bérletben:

A KIS LORD.

Vigjáték dalokkal és táncszal 3 felvonásban. Irta: Burnette Hudson. Fordította Komor Gyula.

S Z E M É L Y E K :

Lord Dorincourt	—	—	Fenyéri.
Errolné asszony	—	—	Komjáthyné
Cedrie, fia	—	—	T. Halmi M.
Havisham, ügyvéd	—	—	Bartha I.
Hobbs, fűszeres	—	—	Szathmáry.
Dick, eszimatizáló	—	—	Sziklai M.
Mary, szobaleány	—	—	Makrayné.
Dourson	—	—	Halász.
Thomas Dorincourt szolgái	—	—	Halász F.
John	—	—	Herczegh.
Cidella, énekesnő	—	—	Perényi
Vivion	—	—	Cserényi A.
Hardy	—	—	Tóth Elek.
Hippkins, zsellér	—	—	Serfözy.
Minni	—	—	Kiss Irén.
Willkins	—	—	Szacsvay S.

Nép. Néger énekesek. Zenészek. Skót tánczosok. Fáklyavivők stb. Történi az I. felvonás New-Yorkban, Errolné házában, a II. és III. felvonás lord Dorincourt kastélyában. Idő: jelen.

Holnap szerdán, itt először:

A görög rabszolga.

Operette 3 felvonásban. Zenéjét szerette: Sidney Jones.

Buchwald Elek csász. és kir. udvari szállító elhalálózása folytán, a hagyatékához tartozó **összes férfi és női czipóket** megvettem és **feltűnő olcsó árban árusítom ki.**

Ritkán kínálkozik a közönségnek olyan kedvező alkalom, hogy **csakis kiválóan finom minőségű czipóket** olyan olcsón vásárolhasson, mint ez alkalommal.

Finom férfi ing 80 kr.

Kedvező vétel folytán abban a helyzetben vagyok, hogy

nagy mennyiségű finom férfi inget árusítok ki **30 krtól** feljebbi árban, melyeknek rendes bolti ára 2.20 és 2 frt 50 kr.

— Gallérok darabja 10 kr. — Ezenkívül finom **selyem nyakkenedők, esernyők, czipók** és **miedereket igen jutányos árak mellett** árusítok el.

Székely Jenő és Társa

főtér,

Biedermann palota alatt.

Szabászati és nőruhavarró tanintézet.

Van szerencsém az érdeklődő hölgyközönségnek tudomására hozni, hogy helyben, **Piacz-utca 70. szám, Dr. Fráter házában**, egy a jelen kornak teljesen megfelelő **francia és angol módszer szerinti**

szabászati és nőruha-varró tanintézetet

létesítettem, ahol személyes vezetésem alatt **kizárólag intelligens hölgyek** a mintarajzolás, szabás és varrásban alapos kiképzést nyernek.

Módszerem oly egyszerű és könnyen felfogható, hogy úgy 12 éves leányka, mintegy 40 éves asszony elsajátítja.

Szabászati képesítésemet **Budapesten a Bogár Ilona** legelső fővárosi szabászati tanintézetében, míg a ruhavarrást pedig az **Acs és Társai** ugyancsak elsőrendű fővárosi műtermében szereztem meg, s ugyanezen módszer szerint lesznek az intézetemet látogató tanítványok vezetve.

A tanítványok az egész kiképzési idő alatt saját maguk, vagy hozzátartozóik részére készíthetnek ruhákat, mely tanulási idő tartam azonban az illető tanítvány egyéni felfogási tehetségétől függ.

Bővebb felvilágosítással készségesen szolgál az intézet tulajdonosnője

Weisz Berta.

MIHALOVITS-féle

HARMAT-CRÉME

arczsépitő kenőcs.

A Harmat-Créme a legjobb arczsépitő s kézbőrápoló kenőcs, mely üdév, puhává, fehérré teszi az arcz bőrt.

A Harmat-Créme sem ólmot, sem higanyt nem tartalmaz s teljesen ártalmatlan hatású.

A Harmat-Créme nappal is használható, miután nem zsíros s a pudert kitűnően állja.

A Harmat-Créme nem teszi fényessé az arczot s fehériti a bőrt.

A Harmat-Créme kiváló jó mindennemű bőrbajoknál; pattanások s mitesszerek (bőratkák) elmulasztására, napégette s szélkifujt arcznál s kéznél.

A Harmat-Créme teljesen zsirtalan, habszerű, jóillatú arczkenőcs egy tégelyének ára egy korona.

A Harmat-Szappan, mely a Créme hatását fokozza, darabonként 35 kr.

Főraktár a készítő **Mihálovits I. gyógy-szerésznél DEBRECZENBEN.**

A „Debreczeni Ujság“

pártoktól és kormánytól független politikai napilap
 megjelenik mindennap korán reggel,

közöl az országos eseményekről bő távirati és

express tudósításokat

mindennap tárczát, regényt, gazdag hirrovatot.

A „Debreczeni Ujság“ a legolcsóbb és a legelterjedtebb politikai napilapja
DEBRECZENNEK.

Előfizetési ára egész évre	6 frt —	Negyed évre 1 frt 50 kr.
Fél évre	3 frt —	Egy hónapra 50 kr.

Megrendelhető a Debreczeni Ujság kiadóhivatalában. Főtér Biedermann-palota.

Debreczen sz. kir. város * * * * *

Könyvnyomdája

* Alapított 1558-ban. * Városház keresztépület. *

Nyomdánkat a legizlésebb modern betűkkel, disz-körzetekkel és egyéb felszerelésekkel gyarapítottuk, a hermaneczi papírgyár készítményeivel dúsán elláttuk s így bármily tömeges megrendelést a legizlésteljesebb kiállításban, gyorsan, pontosan és méltányos árak mellett eszközöl; u. m. iskolai könyvek, lapok, tudományos művek, folyóiratok, számlák, körlevelek, ét-, bor- és ártlapok, kereskedelmi és üzleti tudósítások, meghívók, műsorok, tánczrendek, vonalozott ívek, egybekelési és látogató-jegyek, falragaszok, gyászlevelek.

A n. é. megrendelő közönség pártfogását kérve, maradunk

kiváló tisztelettel

Debreczen sz. kir. város könyvnyomdája.

Sürgöny cím:
 „Városi nyomda.“

Vidéki
 megrendelések
 különös gondnal,
 gyorsan
 és pontosan
 teljesítetnek.